

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 226834 18 Rev
Banjaluka: 27.6.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Stake Gojković, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Tanje Bundalo, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. S. iz G. B., zastupanog po punomoćnicima D. K. i V. K., advokatima zajedničke advokatske kancelarije sa sjedištem u B. protiv tuženog S. d.d. S., zastupanog po punomoćniku-zaposleniku A. B., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 6.507,00 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 226834 17 Gž od 26.10.2017. godine, na sjednici održanoj 27.6.2018. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se usvaja, presuda Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 226834 17 Gž od 26.10.2017. godine ukida i predmet vraća istom sudu na ponovno odlučivanje.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 226834 15 P od 10.5.2017. godine, obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade nematerijalne štete isplati, i to: na ime pretrpljenih duševnih bolova zbog umanjenja životne aktivnosti iznos od 3.000,00 KM, na ime pretrpljenog straha iznos od 1.000,00 KM i na ime pretrpljenog fizičkog bola iznos od 2.000,00 KM, sve sa zakonskom zateznom kamtom počev od 10.5.2017. godine do isplate, te da mu na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 730,00 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 1.11.2015. godine do isplate, zajedno sa naknadom na ime troškova postupka u iznosu od 2.986,00 KM, sve u roku od 30 dana.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 226834 17 Gž od 26.10.2017. godine, žalba tuženog je usvojena i prvostepena presuda preinačena tako što je tužbeni zahtjev tužitelja odbijen u cijelosti, a ovaj obavezan da tuženom na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 600,00 KM, u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Tuženi u odgovoru predlaže da se revizija odbije.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu štete koju je, prema navodima tužbe, pretrpio kao pješak u saobraćajnoj nezgodi koja se desila ... godine na magistralnom putu B.-K.

Odredbom člana 237. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13 – u daljem tekstu: ZPP), propisano je da stranke mogu izjaviti reviziju protiv pravosnažne presude donesene u drugom stepenu u roku od 30 dana od dana dostavljanja prepisa presude (stav 1.); da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela

pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM (stav 2.); da u slučajevima u kojima revizija nije dozvoljena prema novčanom cenzusu, stranke mogu podnijeti reviziju ako odluka o sporu zavisi od rješenja nekog materijalnopravnog ili procesnopravnog pitanja važnog za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, s tim da su pod tačkama 1, 2. i 3. taksativno nabrojani zakonski razlozi koji su od naročitog značaja za izjavljivanje revizije; u slučaju kada se revizija poziva na razloge iz stava 3. ovog člana stranka treba jasno naznačiti pravno pitanje zbog kojeg je podnijela reviziju, uz navođenje propisa i drugih važećih izvora prava koji se na njega odnose, te izložiti razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni (stav 4.).

U konkretnoj parnici vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude iznosi 6.730,00 KM, što je manje od zakonom propisanog iznosa za dozvoljenost revizije, iz kog razloga se izjavljena revizija ukazuje nedozvoljenom.

Izjavljujući reviziju tužitelj se pozvao na odredbu člana 237. stav 3. ZPP, sporno pitanje zbog kog nalazi da je potrebno dozvoliti izvanrednu reviziju, kako proizilazi iz činjeničnih navoda, jeste pogrešan stav drugostepenog suda kada je u obrazloženju odluke prihvatio da je tužitelj (oštećeni) "dužan dokazati da je imalac opasne stvari kriv za nanesenu štetu, a ne samo da je dužan da dokaže da šteta potiče od opasne stvari", što smatra suprotnim dosadašnjoj sudskoj praksi kada je u pitanju naknada štete koja potiče od opasne stvari ili opasne djelatnosti.

Kao što je rečeno, vrijednost pobijanog dijela dijela pravosnažne presude je ispod propisanog iznosa u smislu odredbe člana 237. stav 2. ZPP, ali ovaj sud cijeni da su, u konkretnom, ispunjeni uslovi u smislu odredbe člana 237. stav 3. i 4. ZPP da se dozvoli revizija jer je revident označio sporno pitanje zbog koga je podnio reviziju, naveo propise koji se na njega odnose, te izložio razloge zbog kojih smatra da je ono važno za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni.

U ovoj parnici nije sporno da je ... godine na magistralnom putu B.-K. došlo do saobraćajne nezgode u kojoj su učesnici bili tužitelj, kao pješak, i T. S., kao vozač putničkog motornog vozila marke ..., registarske oznake ..., vlasništvo A. S., koje je u tom momentu bilo osigurano kod tuženog po polisi obaveznog osiguranja broj...sa važenjem do godine. Prema Zapisniku o uviđaju broj: ... od ... godine, tužitelj je bio u alkoholisanom stanju sa 1,21 g/kg alkohola u krvi, dok kod vozača A. S. nije utvrđeno prisustvo alkohola (0,00 g/kg).

U ovoj saobraćajnoj nezgodi tužitelj je pretrpio teže tjelesne povrede.

Kada je šteta nastala u vezi sa opasnom stvari, odnosno opasnom djelatnošću, štetnik odgovara po načelu uzročnosti (čl. 173. Zakona o obligacionim odnosima, „Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 –u daljem tekstu: ZOO), tako da se smatra da ona potiče od te stvari, odnosno djelatnosti, izuzev ako se dokaže da ona nije uzrok štete.

Za štetu od opasne stvari odgovara njen imalac, a za štetu od opasne djelatnosti lice koje se njome bavi (čl. 174. ZOO).

Ove odgovornosti štetnik se može osloboditi ako bi dokazao da je šteta nastala od nekog uzroka koji se nalazio van stvari, a čije se dejstvo nije moglo predvidjeti, ni izbjeći ili otkloniti,

odnosno da je šteta nastala isključivo radnjom oštećenog ili trećeg lica, koju on nije mogao predvidjeti i čije posljedice nije mogao izbjeći ili otkloniti (čl. 177. stav 1. i 2. ZOO). Imalac se oslobađa odgovornosti djelimično, ako je oštećenik djelimično doprinio nastanku štete (stav 3.).

ZOO nije ni u jednoj odredbi definisao pojam opasne stvari, ali je sudska praksa prihvatila da se opasnom stvari smatra svaka ona stvar koja svojim svojstvima, položajem, upotrebom ili samim postojanjem predstavlja izvor povećane opasnosti. Nesumnjivo je da putničko motorno vozilo, posebno u pokretu, predstavlja opasnu stvar.

Kada šteta, kao u konkretnom slučaju, potiče od opasne stvari oštećeni ima samo obavezu da dokaže da šteta potiče od te stvari, a tuženi ima obavezu da dokaže da postoje okolnosti koje u cjelini ili djelimično isključuju njegovu odgovornost, odnosno da postoji podjeljena odgovornost (član 192. stav 1. ZOO).

U obrazloženju obe nižestepene odluke navedene su samo one činjenice koje i nisu sporne (mjesto, vrijeme, učesnici), ali ne i sporne što se posebno odnosi na činjenice da li je kontak bio na kolovozu ili van njega (makadamska bankina), brzinu kretanja vozila, ponašanje tužitelja neposredno pred kontakt, da li je alkoholisanost tužitelja imala uzročno posljedičnu vezu sa štetnim događajem, jer se samo na taj način moglo pravilno cijeliti da li postoje okolnosti koje isključuju ili ograničavaju obim odgovornosti tuženog.

Revident pravilno ukazuje na neodrživost obrazloženja pobijane odluke da je tužbeni zahtjev neosnovan jer tužitelj „nije dokazao da je vozač ... odgovoran za predmetnu nezgodu u kom bi slučaju tuženi bio odgovoran za naknadu štete“. Ovo stoga jer je obrazloženje pobijane odluke zasnovano na principu pretpostavljene odgovornosti (član 154. ZOO), kojoj u ovoj parnici nema mjesta, a ne na principu objektivne odgovornosti, što postavlja sasvim drugačija pravila tereta dokazivanja.

Tužitelj je imao obavezu samo da dokaže da je šteta nastala od opasne stvari, što ne spori ni tuženi, i zato nije prihvatljiv zaključak drugostepenog suda da je „morao predložiti vještačenje po vještaku saobraćajne struke i uz pomoć tog dokaza dokazati osnov tužbenog zahtjeva“. Tuženi koji osporava osnov zahtjeva ima obavezu dokazati da postoje uslovi koji isključuju njegovu odgovornost.

Temeljem odredbe člana 250. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13), odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Staka Gojković

Za tačnost otpavka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić